

เทศน์อบรมคณะนักเรียน ร.ร.ราชินูทิศ ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

ความรัก

จากอำเภอหนองบัวลำภูมาหาวัดป่าบ้านตาดนี้เพียงชั่วโมง หรืออย่างมากชั่วโมงสิบ นาที ถ้าแฉะนั้นแฉะนี้บ้างนะ ถ้าไม่แฉะออกจากนี้ตรงไปเลยตรงเป้งถึงหน้าโรงพยาบาล ไปไหนเราเคยไปเรารู้หมด กำหนดเวลาเวลาได้ถูกต้องหมดเลย อย่างทุกวันนี้ความจำไม่ได้ แต่ก่อนไปที่ไหนจับได้หมดคราวหลังไม่ต้อง ก็โลๆที่เท่านั้น ๆ ไปเป็นเวลาเท่านั้น ๆ เก็บไว้หมดเลย เดียวนี้ไม่ค่อยได้เรื่องละ กินของเก่า แต่หนองบัวลำภูนี้จำได้เพราะไปไม่รู้กี่ครั้งแล้ว ออกจากนี้พักอย่างหนองวัวซอ วัดธรรมลี นี้ชั่วโมงพอดี ไปอำเภอหนองวัวซอไปโรงพยาบาลนั่นแหละ ชั่วโมงหนึ่ง ไปเมืองพล เมืองพลนั่นก็รวม ๓ ชั่วโมงกว่าจะถึง

บางทีไปเราก็เร่ง ตำรวจจับเอา จับปรับ เอ้าปรับ-ให้ เราพร้อมที่จะให้อยู่แล้ว เราไปเพื่อให้ทั้งนั้นละ นี้ของเราเต็มรถจะไปให้ เขามาจับพุง เอ้าจ่ายให้เขาเลย จ่ายเลยไปเลย ก็เราผิดนี้ รถขนาดนี้เขาให้วิ่งเพียง ๘๐ ไซ้ใหม่ละ ๘๐ กวานิดหน่อยเราฟาดเป็นร้อย ร้อยกว่าโน่น เขาก็จับละชิ จับก็ให้เลย เราผิดก็ต้องยอมรับผิด คนไม่ยอมรับผิดนี้หาความสัตย์ ความจริงไม่ได้ เชื่อถือกันไม่ได้ หลักนี้เป็นหลักปกครองโลก กฎกติกากฎข้อบังคับ กฎหมายบ้านเมืองนี้เป็นกฎสำหรับทำมนุษย์ให้ดีให้มีขอบเขต แต่เราเองเป็นพระแท้ ๆ ยังเลยขอบเขตไปให้เขาปรับเอาละพอดี เขาปรับ ถ้าเขามองเห็นเราเขาไม่ปรับนะ เขาไม่มองเห็นเรา เราก็ไม่ให้เขามองเห็นนี้ ก็เราจะให้อยู่แล้วเป็นอย่างนั้นนะ

ปรับเท่าไรก็เอาเลย หลวงตาองค์นี้เป็นอย่างนั้น ปรับเท่าไรเราก็ให้ เราไปให้ที่อื่นมากกว่านี้ เป็นหมื่น ๆ แสน ๆ เป็นล้าน ว่าอะไรเพียงสองสามร้อยบาทเท่านั้น ก็เท่านั้นเอง จ่ายปั๊บเลย ๆ จ่ายแล้วไป จ่ายเรื่อย บางทีเขาปั๊บมายืนขวางทางถาม หลวงปู่ไปไหนมา พอว่าหลวงปู่เท่านั้นหยุดเลยไม่ปรับ ถ้าเขาไม่เห็นหลวงปู่เขาก็ปรับ เราไม่ว่านี้ก็เราพร้อมที่จะให้อยู่แล้ว เราผิดต้องยอมรับว่าผิดชิ เราฟาดตั้งร้อย บางที ๑๑๕ ไซ้เล่นเมื่อไร คือเราไปนี้เราไปตอนบ่าย ๆ จะให้ทันโรงพยาบาลไม่ให้เขาเลิกงานก่อนนั้นละ เพราะตอนเช้าเราก็มีธุระยุ่งอยู่ทางวัดนี้ พอบ่ายก็ออก ออกแล้วก็เร่งเลย

บางทีก็ไปบอกตุ้ยบ้านข้าวสาร จะไปไกล ๆ หน่อยต้องเร่งก็บอกว่า วันนี้ต้องขอเวลาหน่อยนะ จะเร่งสักหน่อยจะไม่ทันอย่างนั้น ๆ ชี้แจงเหตุผลให้ทราบ เขาก็วิหุถึงกัน เราก็บึ้งเลย เขาไม่มองดูเราแหละเขาหันหลังให้ ความจริงเขาดูแล้วจรจวด บึ้งเลย บางที

ไปกรุงเทพฯด่วน ๆ รถบีเอ็มเสียด้วย ฟาด ๑๓๐ ไมล์ ๑๒๐ นะ บางที ๑๔๐ ขอทาง สะดวกเขาก็วิทย์ต่อไป เราก็บึ่งเลย

บางทีเขามาจับลูกศิษย์เราก็มี ลูกศิษย์เราก็เก่งนะ มันอ้างมาไม่ไปไหนแหละ โอ๊ย เตี้ยจะไม่ทันหลวงปู่จะปิดประตูเสียก่อน ค่าแล้วนี่ หลวงปู่ไหน เขาก็ถาม หลวงปู่มหาบัว โอ๊ย ก็เคยกินนมกับท่านอยู่เรื่อย ๆ กินทุกวัน เขาก็โบกมือปล่อย นั่นเป็นอย่างนั้นนะ ว่าไปใส่บาตรไม่ทัน ใส่บาตรวัดไหน ใส่บาตรวัดป่าบ้านตาด เอ้า ไป ๆ มันเอาเราไปขายหมดแหละพวกนี้ มากี่ โอ๊ย วันนี้เขาจะปรับแล้วเอาหลวงปู่ขึ้นเท่านั้นเขาปล่อยเลย ก็ให้เขาปรับ ชีหลวงปู่ยังให้เขาปรับ โอ๊ย ไม่ให้เขาปรับง่าย ๆ แหะเมื่อมีที่พึ่งอยู่ เขาวางั้น พวกเขาเป็นอย่างนั้น แต่เรานี้ เอ้า ปรับ ปรับนี้ไปอีก แรงให้ทันเวลา บางทีไปตั้งสองสามโรงพยาบาล และไปตอนบ่ายเสียด้วย ก็รู้อยู่แล้วโรงพยาบาลเลิกเวลาเท่าไร ๆ เราไปอย่างรีบด่วน พอเข้าโรงพยาบาลก็ถามเรื่องราวเรียบร้อย ดูอะไรเรียบร้อยออก บึ่งไปโรงนั้น ๆ ถ้าไปแต่เช้าไม่เป็นไร ไปตอนบ่ายสะใจได้แรง เพราะฉะนั้นจึงถูกปรับเรื่อยละ ปรับก็ไม่เป็นไร

เทศน์ในที่ต่าง ๆ เตี้ยนั่งจดหมดแล้วไม่เอา หลงลืมไปเรื่อย ๆ ความจำเสื่อมมากจริง ๆ นะ เสื่อมมากกว่าทุกอย่าง ตาก็ธรรมดา เห็นอยู่ธรรมดา หูถึงจะลดเข้ามามันก็ยังดูดีของมัน หู จมูก ลิ่น ภาย แต่สัญญาความจำเสื่อมมาก

ให้ลูกหลานทั้งหลายจำให้ถึงใจนะ เรื่องกฎระเบียบนี้เป็นของสำคัญที่จะรักษามนุษย์ให้น่าดูน่าชม ให้มีหลักมีเกณฑ์ เฉพาะอย่างยิ่งศาสนา ศาสนานี้เป็นเครื่องหล่อหลอมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ดี รูปร่างลักษณะท่าทางจะเป็นยังไงก็ตาม เมื่อธรรมได้เข้าสู่ใจแล้ว กิริยามารยาทจะหลอมตัวเข้าไปสู่ธรรมหมด แล้วจะเป็นกิริยาที่สวยงามน่าดู พุดออกมาก็มีเหตุมีผลยอมรับความจริง การกระทำอะไรก็ตามไม่ผิดไม่พลาด เพราะพิจารณาแล้วว่าถูกหรือผิดแล้วค่อยทำ ถ้าไม่ได้พิจารณาเลยนั้นมักจะผิดพลาดอยู่เสมอคนเรา ถ้าลงได้ผิดพลาดมาอยู่เสมอ ๆ แล้วมันก็สั่งสมกำลังของมันขึ้นความผิดพลาดอันนั้น แล้วเจ้าของก็ไม่ค่อยพิจารณาด้วยและปล่อยให้ไปไปตามความอยาก ความอยากอันนั้นเป็นทางโล่งของฝ่ายต่ำ คือความเสียหาย แล้วก็ไหลลงสู่ทางนั้น ครั้นต่อไปก็ห้ามไม่อยู่ ห้ามไม่อยู่ก็เสียคน

คนเราเสียคนไม่ได้เหมือนกับว่าวัวควายมันเสียมันหายไปไหนนะ มันเสียทั้ง ๆ ที่ยังเป็นตัวคนอยู่นี้แหละ มันเสียสารคุณสำคัญประจำมนุษย์เรา เพราะไม่มีศีลธรรมเครื่องรักษา ไม่มีกฎระเบียบข้อบังคับเป็นเครื่องรักษา ศีลธรรมไม่มีเป็นเครื่องหล่อหลอมใจเลยใจเราก็อ่อนแอ เกลไอลหาหลักหาเกณฑ์ไม่ได้ คว้านั้นคว้านี้ คว่าอะไรก็มีแต่คว้าน้ำเหลว

คว่าอะไรก็น้ำไหลเพราะไม่ใช่สาระสำคัญ ถ้าคว่าธรรมแล้วติด ธรรมคืออะไร ยกตัวอย่าง เช่นธรรม คือความถูกต้อง หลักใหญ่อยู่ตรงนี้ เราจะคิดจะทำอะไรให้คำนึงถึงความถูกต้อง ขนบประเพณีสังคมเขายอมรับไหมการทำอย่างนี้ บางสิ่งสังคมไม่ยอมรับก็มี ถึงจะไม่เป็น บาปเป็นกรรมอะไรมากนักแต่สังคมไม่ยอมรับ ก็เป็นสิ่งที่เสียหายไม่น่าดู เมื่อสังคม ยอมรับศีลธรรมยอมรับแล้ว นั่นละชื่อว่าบุคคลเป็นผู้มีสาระ คว่าถูกต้อง ๆ คือความถูกต้อง ดิงาม

ความถูกต้องดิงามนี้เป็นกฎระเบียบประจำตัวของเรา จะอยู่ในบ้านก็ตามมา โรงเรียนก็ตาม อยู่ที่ไหน ๆ ก็มีกฎมีระเบียบประจำตน การอยู่การไปการมาการใช้สอย การ กินอยู่ปวย ให้มีขอบมีเขตให้มีเหตุผล อย่ากินแบบความฟุ้งเพื่อเห่อเหิม อย่ากินแบบไม่ มีความอึดพอ จีบ ๆ แจ็บ ๆ ทั้งวันกินได้ตลอดเวลาหาความอึดไม่ได้ นี่เรียกว่าสังสมนัสย์ไม่ ดีขึ้นภายในใจของเรา แล้วก็กลายเป็นคนใจรั้ว คนใจรั้วเก็บอะไรไม่อยู่ เหมือนกับตะกร้าที่ รั้วเก็บอะไรก็ไม่อยู่ ใจรั้วแล้วยิ่งแล้วเก็บอะไรไม่อยู่ คุณงามความดีสารคุณต่าง ๆ ไม่มีเหลือ เลย หายหน้าไปหมด ก็มีแต่สิ่งที่ไม่ดีเขาเรียกถึงขยะ ตัวของเราทุกคนก็เลยกลายเป็นถึง ขยะ เป็นที่ทิ้งของสกปรกโสมนอันใครไม่พึงปรารถนานั้นเสียทั้งสิ้น อย่างนี้ไม่ดีเลย ให้พากันระมัดระวังรักษา

เวลานี้วัยนี้เป็นวัยที่คึกคะนองไม่ว่าหญิงว่าชาย เป็นวัยเขาเรียกว่าไวไฟ ไวไฟตัวนี้ไว ต่อความฉิบหาย ไม่ใช่ไวไฟธรรมดา ถ้าไม่มีกฎมีข้อบังคับตัวเองอย่างแน่นหนามั่นคงแล้ว จะเสียหายได้อย่างรวดเร็วด้วย คนเสียหายไม่เหมือนสัตว์เสียหาย คนเสียหายนี้โลกเขานินทาเกลียดตำหนิติเตียนไม่ยอมรับ ไม่ยอมรับเข้าในสังคมมนุษย์ที่ดิงาม เป็นที่รังเกียจของ คนทั้งหลาย แม้ที่สุดดวงญาติของเราก็มองหน้ากันไม่ได้ พ่อแม่กับลูกแท้ ๆ ก็มองหน้ากัน ไม่ได้เพราะลูกไปทำเสียหายมา เพราะไม่รักษาสกุลอันดิงามให้เป็นกุลสตรี ฟังซิ กุลสตรี คือยังงัย ผู้หญิงที่อยู่ในวงศ์สกุลอันดิงามของปู่ย่าตายายพ่อแม่ที่พาดำเนินมา ท่านยอมรับ กันยังงัย เราก็กปฏิบัติตามนั้น

สมมุติว่าเรามีความรักความชอบในผู้ใดก็ตาม ความรักนั้นยอมรับว่ารัก เพราะอยู่ ภายในใจใครห้ามไม่ได้ แต่สิ่งที่เราจะบังคับไม่ให้เป็นไปตามความรักเสียทุกอย่างนั้น เป็น เรื่องของใจจะต้องบังคับ สติปัญญาจะต้องบังคับตน ไม่ให้แสดงออกในสิ่งที่ไม่น่าดู และใน สิ่งที่เสียหาย จนกว่าเวลาได้อำนาจถูกต้องทุกประการแล้วนั้นโลกยอมรับกัน เพราะฉะนั้นโลกนี้จึงมีผิวมีเมียมี่ลูกมีเต้าเหล่ากออยู่เต็มบ้านเต็มเมือง ก็ไม่มีใครตำหนิกัน เพราะเป็นไปด้วยความถูกต้องดิงาม เป็นไปด้วยขนบประเพณีที่มนุษย์ยอมรับกัน แต่อยู่ ๆ

เราก็ไปเป็นคนแหวกแนวเสีย แล้วมีท้องขึ้นมามีลูกขึ้นมาหาพ่อก็ไม่ได้ นี่เขาถูกเหยียดหยามเอามาก ลูกคนนั้นเป็นปมด้อยจนกระทั่งวันตาย แม้ก็เป็นปมด้อยหาพ่อไม่ได้ต่อไป เพราะชายก่อนซื้อ สุกก่อนห้าม เน่าเพะไปแล้ว ให้พากันระมัดระวังอันนี้

รักก็ยอมรับว่ารัก เพราะหัวใจมันรักได้ ไม่ว่าใครมันอยู่ในหัวใจไม่มีใครรู้ แต่เจ้าของรู้เจ้าของเอง ส่วนที่รักยอมรับว่ารัก แต่จะปฏิบัติตามความรักนี้ปฏิบัติยังไงบ้าง มันมีขอบมีเขตนี้ สำหรับที่จะเปิดทางให้ความรักไปต้องไปด้วยความดีงาม ไปด้วยชนบประเพณีที่เราถือบ่อ่น สังคมก็ยอมรับ พ่อแม่ก็เป็นที่ยอมรับกัน วงประเพณียอมรับกันแล้วเป็นไปได้ทุกคนไม่มีความเสียหาย เพราะโลกนี้อยู่ด้วยกันทั้งหญิงทั้งชายอยู่ด้วยกันอย่างนี้ ไม่เคยปราศจากกันได้เลยมาแต่ไหนแต่ไร เราละมันไม่ได้เราก็ต้องรักษา

ดังที่เคยสอนให้ฟัง เช่นไฟในบ้านของเรา เอ้า เราจำเป็นที่หุงต้มแกงตลอดใช้แสงสว่าง อย่างไฟฟ้าที่เราใช้ทุกวันนี้เป็นประโยชน์ทั่วดินแดน แต่เราต้องรักษาให้ดีไฟนั้น อย่าให้มันลุกลามไปไหม้บ้านไหม้เรือนไหม้ผู้คน ไหม้สมบัติพัสดุต่าง ๆ เพราะความประมาทของตนนั้นไม่สมควรเลย ผู้แยกจากไฟไม่ได้ถือไฟเป็นของจำเป็น ต้องรักษาไฟไม่ให้เป็นอันตราย อันนี้ก็เหมือนกัน ไฟระคะไฟตัมหาเราแยกมันไม่ได้เราถอนมันไม่ได้ เราต้องระมัดระวังรักษาอย่าให้มันเป็นภัยต่อตัวของเราโดยไม่ใช้เหตุ ให้ระมัดระวังอย่างนี้

ถึงเวลาถึงกาลอันควรแล้วไม่ว่าหญิงไม่ว่าชายเป็นไปได้อย่างกันนั้นแหละ และโลกเขายอมรับ โลกทั้งหลายอยู่มาด้วยกันอย่างนี้ ที่ว่ามีปู่ย่าตายายจนกระทั่งถึงทุกวันนี้ เด็กเล็กเหล่านี้เกิดมาจากพ่อจากแม่ แต่มีขอบมีเขตมีเจ้าของ ลูกเกิดมาแต่ละคนมีพ่อแม่เป็นเจ้าของ ๆ ไม่เกิดมาแบบลอย ๆ แล้วไปทิ้งถึงขยะตั้งเขาออกหนังสือพิมพ์เต็มไปหมดนะ เขาออกหนังสือพิมพ์น้อยนิดเดียว ที่มันเป็นอยู่อย่างนั้นทั่วแผ่นดินนั้นแหละ นี่เป็นสิ่งที่ชายเจ้าของเขาอย่างมากทีเดียว เห็นแก่ได้แต่ไม่ยอมรับความจริง นี่ให้พากันระมัดระวัง นี่หลวงตาสอนวันนี้สอนอันนี้เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในวัยนี้

การศึกษาเล่าเรียนก็เหมือนกันให้ตั้งหน้าตั้งตาเล่าเรียน การใช้ก็อย่าสุรุ่ยสุร่าย ให้มีการประหยัด จำเป็นอะไรแล้วค่อยใช้ค่อยซื้อค่อยจ่าย ถ้าไม่จำเป็นอย่า จะเคยต่อนิสัย สิ่งสมนีสัยไม่ดีขึ้นมา มีเท่าไร ๆ หมดไม่มีอะไรเหลือ เงินไปฝากไว้ในธนาคารที่หมิ่นก็แสนที่ล้านก็เราฝากเอง ก็เราไปปล้นตัวของเรามาเองได้ คนอื่นปล้นกันลั่นเสียงรำลือ ว่าปล้นธนาคาร ปล้นนั้นปล้นนี้ ปล้นบ้านนั้นบ้านนี้ เราปล้นสมบัติเงินทองเรามีเท่าไรเกลี้ยงไปไม่เห็นพูดกันเลย นี่ก็เพราะความใจรั้วเก็บอะไรไม่อยู่ เจ้าของไปฝากไว้ก็ไปโกยออกมาหมด ถ้ามีเหตุมีผลมีหลักมีเกณฑ์แล้วจะนำมาใช้เฉพาะสิ่งที่เป็นประโยชน์เท่านั้น สิ่งใดไม่เป็น

ประโยชน์ไม่ใช่ เก็บไว้เพื่อประโยชน์ในกาลต่อไป เอาณะลูกหลานให้จำเอา พุดเพียงเท่านั้น ไม่เทศน์มากละ วันนี้มีธุระหน่อย

เป็นยังงั้ละเทศน์ให้ฟังวันนี้ เราเทศน์เราก็เอาจากหัวใจเราออกเทศน์ เราพุดจริง ๆ นะเรารักสาวเกือบตายมี โถ จนจะกินข้าวไม่ลงนอนไม่หลับ รักสาว มักสาวผู้จักบ่ โธ่ ๆ เป็นปานนั้นก็ป็นนะเฮา แต่มันหากดีอันหนึ่งที่หัวใจเฮาเว้าตามความจริงมันมีหลักอยู่ได้ ถึงมันจะเป็นขนาดไหนก็ตามอันหนึ่งตกลงก็เลย เหมือนกับว่าทอดสมอก็กเลยไม่ให้มัน กระดุกกระดิก เอารักให้มันดินอยู่ในนี้ว่างั้นเถาะ เรือมันไปบ่ได้ให้มันหมุนอยู่ในนี้ บ่ให้มัน ออก คือทอดสมอไว้แล้วไซ้ไหมเรือ ให้มันหมุนคว้งอยู่นี้ออกไปไม่ได้

อันนี้ก็เหมือนกับว่าตัดก๊ก คือบังคับมัน เอ้ามึงจะรักไปไหนรักไป มึงไม่ได้เกิดกับอิหฺญิงคนนี่ละนะ ถึงขนาดมึงไม่ได้เกิดกับอิหฺญิงคนนี่ละนะ มึงทำไมมึงรักลื้มพ้อลื้มแม่ได้ บังคับมัน เอ้า เคยป็นนี้เอาความจริงมาพุด เพราะฉะนั้นถึงได้เห็นเรื่องลูกเรื่องหลานละซีก็เรื่องของเราป็นมาแล้วนี้ แต่ที่นี้เวลามันจะแยกของมันได้ก็เพราะศีลธรรมนะนี้ สำคัญอันนี้ละ ธรรมแยกออกได้ขาดสะบั้นไปเลยเชียว เอ้าไม่ได้ตายเท่านั้น นั่งฟังชิตทอดสมอ ไม่ได้ตายเท่านั้นว่างั้น ให้ออยไม่ถอยจะแก้ รักจนน้ำตาไหลรักเต็มหัวใจเจ้าของ ใคร ๆ ก็ไม่รู้จันเจ้าของจะเป็นบ้า ไม่ใช่รักธรรมดา

จำเออาณะลูกหลาน ภูป็นมาแล้ว ไม่ใช่ธรรมดานะภูเคยมักสาวภูเกือบตาย ไม่ลืมนะจนบัดนี้ เพราะรักครั้งแรกด้วย เอ้าจริง ๆ รักครั้งแรกสำคัญเตอ รักครั้งแรกถอนไม่ขึ้นง่าย ๆ โธ่ ๆ แต่ดีอย่างหนึ่งมันมีหลัก หัวใจมีหลักของมัน เป็นฆราวาสก็มีอยู่ ความสัตย์ ความจริง ความเด็ดมันเด็ดอยู่ตลอด เมื่อเห็นว่ารักนี้จะทำลายเจ้าของแล้วก็ทอดสมอลงก็กเลยโลด เรือมันไปบ่ได้ให้มันหมุนอยู่นี้ มันถอนสมอบ่ได้แม่นบ่ละ ทอดสมอลงก็กแล้วเต้ มันก็ดินอยู่นี้เรือ หมุนอยู่นี้มันบ่ออก ถ้างสมอหลุดเรือมันก็พาไปลงทะเลหลวง พุนละ นีบ่ให้มันไป

นี้เวลามันสัมผัสพุดให้ฟังเฉย ๆ ไม่สัมผัสก็ไม่พุด เพราะเราไม่ได้พุดด้วยความทะเยอทะยาน เราพุดด้วยเหตุผล เวลาไปสัมผัสเราก็กพุด แมตั่งแต่บวชเป็นพระแล้วมันยังเป็นบ้ารักสาวได้นี้ละ แต่พอมันเป็นเท่านั้นนะ ไม่ได้มากอะไรละ มันหากป็นอยู่ในหัวใจก็รู้ไซ้ไหมละ ก็เราจะฆ่ามันอยู่แล้วทำไมมันมาตัดก๊กเข้ามานี้ ใส่กันปิ้งเลยละ อันโน้นตั้งแต่เป็นฆราวาส แต่ป็นพระนะนี้ไม่ป็น แต่เราปฏิเสธได้ยังงั้ว่าไม่ป็น มันป็นเราก็กบอว่าเป็น แมตั่งบวชป็นพระมันยังเป็น แต่ป็นก็กกีกกีกเอากันเลยนะไม่ได้นาน ส่วนแต่ป็นฆราวาส โอ้ย มันจะเอาให้ตายได้จริง ๆ

เอาละทีนี้ละ